

مبارزه با آفات مهم پسته بعد از برداشت محصول

نجمه زین‌الدینی، کارشناس ارشد حشره شناسی

به سمت باغ‌های پسته مهاجرت کرده و در محل شکاف موجود در روی میوه‌های زودخندان پسته تخم‌گذاری می‌کنند. جمعیت آفت و میزان خسارت آن در ماه‌های شهریور و مهر یعنی همزمان با رسیدن میوه و ایجاد ترکیب‌گی بر روی پوست آن افزایش می‌یابد. در باغ‌هایی که محصول به موقع برداشت نشود، جمعیت آفت در اوایل آبان به حداکثر می‌رسد. لاروهای آفت فقط از مغز پسته تغذیه می‌کنند. همچنین لاروهای آفت قادر به تغذیه از مغز میوه خشک پسته پس از برداشت نیز بوده و با برداشت محصول پسته وارد انبار شده و در داخل انبار به خسارت خود بر روی میوه‌های پسته ادامه می‌دهند.

روش مبارزه و کنترل آفت:

ضدعفونی پسته‌های چیده شده قبل از انتقال به انبار پسته با قرص فستوکسین
- جمع‌آوری پسته‌های مانده در داخل باغ و انارهایی که آخر فصل روی درخت انار و زیر آن هست و سوزاندن آن‌ها.

شکل ۴: شب پره خرزوب
(www.kermanzamin.com)

شکل ۵: خسارت شب پره خرزوب سمت راست در انبار، سمت چپ در باغ (www.pri.ir)

سایر اقدامات لازم در رابطه مبارزه با آفات در مرحله برداشت محصول

- هرس و خارج نمودن شاخه‌های خشک شده از باغ و سوزاندن آنها به منظور مبارزه با مراحل زمستان‌گذران آفات (مخصوصاً سوسک سر شاخه خوار پسته).
- ریختن برگ‌های خشک شده پای درختان و علف‌های هرز (که محل زمستان‌گذرانی حشرات می‌باشد) درون چالکود
- مبارزه با جوندگان مخصوصاً موش‌ها (یکی از عوامل ضعف درختان، از بین رفتن ریشه‌ها توسط این حشرات مودی می‌باشد).

منابع:

www.pri.ir & www.kermanzamin.com

باقی نمی‌ماند. زمستان‌گذرانی هم در داخل میوه‌های باقیمانده در بالای درختان و هم میوه‌های ریخته شده در زیر درختان انجام می‌گردد.

روش مبارزه و کنترل آفت:

- برداشت کامل محصول از روی درختان پسته
- جمع‌آوری و سوزاندن پسته‌های آلوده باقیمانده در بالای درخت و یا ریخته شده در زیر درخت
- دور کردن پسته‌های آلوده حاصل از فرآوری از نزدیک باغ‌ها

- جلوگیری از ورود پسته‌های آلوده به مناطق سالم

شکل ۲: سمت راست زنبور مغز خوار سیاه، سمت چپ زنبور مغز خوار طلائی (www.pri.ir)

شکل ۳: خسارت زنبور مغز خوار (www.pri.ir) شب پره خرزوب

یکی از مسایل مهم در مناطق کشت و پرورش انار، وجود آفت مهم و خطرناک کرم گلوگاه انار است. این آفت پلی‌فاژ میوه است و در بیشتر کشورهای حاره نیمه استوایی انتشار وسیعی دارد. میزبان‌های این حشره در کشورهای حوزه‌ی مدیترانه‌خرزوب، بادام، پسته، گردو، مرکبات، خرما، انجیر، انبه و شاه‌بلوط است. در سال‌های اخیر این آفت در بعضی از مناطق پسته کاری به عنوان آفت مهمی هم در باغ، هم در انبار باعث خسارت می‌شود. که در مرحله رسیدن میوه (باغ) و برداشت محصول (انبار) مشاهده می‌شود. لاروهای آفت زمستان را در داخل دانه‌های پسته و یا روی میزبان‌های واسط سپری نموده و در اواخر فروردین روی میزبان‌های واسط نظیر انار فعالیت می‌نمایند. حشرات کامل از اواخر تیر

- مهم‌ترین آفات پسته در مرحله رسیدن محصول و برداشت میوه‌ی پسته در اکثر مناطق پسته کاری کشور عبارتند از پسپیل معمولی پسته (شیره خشک)، سن‌های سبز پسته، پروانه میوه خوار پسته، پروانه پوست‌خوار پسته (کراش)، شب پره خرزوب، زنبورهای مغز خوار سیاه و طلائی پسته که در مرحله رسیدن میوه پسته (در حدود اواسط شهریور به بعد) در باغ‌ها مشاهده می‌شوند.

پسپیل معمولی پسته (شیره خشک):

پسپیل معمولی پسته مهم‌ترین آفتی است که در مرحله رسیدن میوه و برداشت محصول در اکثر باغ‌های پسته کشور فعالیت می‌نماید. قبل از برداشت محصول مبارزه با این آفت (به خاطر باقیمانده سموم) صورت نمی‌گیرد. از طرفی جمعیت پسپیل در پاییز به دلیل به وجود آمدن شرایط مناسب برای تولید مثل بالا می‌رود. این حشره تا زمان ریزش برگ‌ها در پاییز بر روی درختان پسته حضور دارد. وجود جمعیت بالای حشره باعث ریزش برگ‌ها و جوانه‌های میوه دهنده سال بعد نیز می‌شود. به همین دلیل باغداران پسته حساسیت زیادی نسبت به این آفت دارند و بطور مداوم با بکارگیری انواع آفت‌کش‌ها سعی در کنترل آن می‌نمایند. در صورتی که برگ‌های درختان ریزش نکرده باشد و محکم به درخت چسبیده باشند و جمعیت پوره‌های سنین پایین (زرد رنگ) روی برگ زیاد باشد (حدود ۱۵ تا ۲۰) ضرورت سمپاشی وجود دارد.

روش مبارزه و کنترل آفت پس از برداشت محصول:

- بعد از چیدن میوه‌ها و برداشت محصول در صورت وجود آفت پسپیل، مبارزه شیمیایی با یکی از سموم تماسی (از سموم سیستمیک استفاده نشود) جهت کاهش جمعیت زمستان‌گذران آفت، انجام گردد.
- جمع‌آوری و زیر خاک کردن بقایای گیاهی در پاییز و زمستان موجب کاهش جمعیت حشرات کامل فرم زمستان‌گذران شده و موجب کاهش جمعیت آفت در بهار سال بعد خواهد گردید.

شکل ۱: پوره پسپیل (www.pri.ir)

زنبور سیاه مغز خوار پسته و زنبور طلائی مغز خوار پسته زنبورهای مغز خوار سیاه و طلائی پسته نیز در بعضی از استان‌های پسته خیز کشور نظیر استان مرکزی (ساوه)، سمنان (دامغان)، قزوین، اصفهان و قم از آفات مهم محسوب می‌گردند. تخم‌ریزی این آفات در داخل میوه‌ی پسته انجام می‌شود و لاروها ابتدا پوسته بذر را سوراخ کرده و از لپه‌ها تغذیه می‌نمایند. در اثر تغذیه لاروها، در داخل میوه به غیر از فضولات لاروی چیزی از مغز